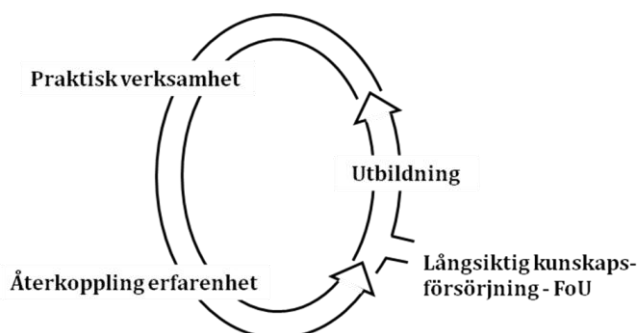

Kunskapslyftet: En vision om branshutveckling genom kunskap

Vi brukar beskriva branschens dilemma så här. Det finns inga krav på kompetens, vare sig för att etablera eller arbeta i en däckverkstad. DRF:s medlemmar vill styra upp det hela genom att ställa krav för att kunna vara medlem och därmed auktoriserad däckspecialist. I kraven ingår vissa kompetenskrav (Däckskolan). Däcket och hjulet är sista utposten på drivlinan. Däckservice har därför stor betydelse för fordonets egenskaper och därmed dess trafiksäkerhet. Slutligen är ett däck monterat på en fälg, ett trycksatt hjul, att betrakta som ett tryckkärl. Om ett hjul exploderar är det förenat med stora arbetsmiljö- och trafiksäkerhetsrisker.

Det har inte saknats initiativ för utbildning inom branschen. DRF:s Däckskolan, delvis finansierad genom TYA, har ovan redan nämnts. Gislaved bedrev på sin tid en utbildningsverksamhet. Michelin är välkänt för sin Michelinskola. Men av hävd har det mesta av kunskap kommit genom överföring i verkstaden, från äldre till yngre generationer i branschen. Eller genom egna lärdomar och misstag, och det egna sunda förnuftet. Men det har inte alltid varit fullt ut faktabaserat.

Kvalitetssäkrad branshutveckling genom kunskap baseras på fyra grundkomponenter (se figuren ovan): Långsiktig kunskapsförsörjning genom forskning och utveckling; utbildning; praktisk erfarenhet; återkoppling av förvärvade erfarenheter. Detta är den systemsyn som utgör basen för visionen om Kunskapslyftet. I vår bransch, däck- och fälgfackhandel samt däck- och fälgservice, finns i framtiden egentligen tre viktiga professioner eller yrken: det nya yrket däck- och hjulmekaniker; fackhandlare; samt service manager. Det nu aktuella projektet i Kunskapslyftet gäller den nya utbildningen till däck- och hjulmekaniker.

DRF och branschen har kämpat i decennier för att få till stånd en offentlig, formell utbildning. År 2006 var vi mycket nära. En gymnasierreform var på gång, och vi hade lyckats att få med utbildning för däckbranschen. Men i sista stund stoppade regeringen projektet, och först 2011 sjösattes en ny gymnasieskola, GY11. Det nya gymnasiet ska bli ännu bättre på att lära ut verklig kunskap, ett mått på det är att studenterna som går ut verkligen är anställningsbara. Ett viktigt medel för att nå dit är att näringslivet engagerar sig och bidrar till att visa vägen. Detta är en viktig utgångspunkt för DRF:s och branschens stora engagemang nu, och visionen om Kunskapslyftet.

Enligt SCB (Statistiska Centralbyrån) finns det i Sverige närmare 15 000 företag med nästan 33 000 anställda som i en eller annan form kommer i kontakt med däck och hjul. Antalet företag som sysslar med däckservice är enligt SCB ca 1 200 stycken. Av dem är ca 730 medlemmar i DRF (60 procent). DRF har gjort en bedömning att arbetsmarknadens behov av nya däck- och hjulmekaniker kan röra sig om ca 600 per år.

I det nya gymnasiet har man skapat ett nytt program för fordon och transport. I detta program finns fem inriktningar: personbilsteknik; lastbil och mobila maskiner; karosseri och lackering; transport; godshantering. Efter uppvakning från DRF beslutade Skolverket i mars 2011 att inrätta en så kallad programfördjupning med ett helt nytt ämne, Hjulustrustningsteknik. Den elev som läser kurser i ämnet Hjulustrustningsteknik går sedan ut gymnasiet med en studentexamen som Däck- och hjulmekaniker. Tabellen nedan visar de centrala delarna av Fordons- och transportprogrammet och var hjulustrustningstekniken kommer in.

Utbildning till Däck- och hjulmekaniker (del av programmet)			
Karaktärsämnen	Programinriktning	Ämnesfördjupning Hjulustrustningsteknik	
Fordons- och transportbranschens villkor och arbetsområden Fordonsteknik - introduktion	Personbilsteknik	Grundläggande	Hjulustrustning 200 p
	Lastbil och mobila maskiner	Specialisering (lokalt anpassad)	Personbil 100 p
			Buss, lastbil, industri 100 p
	Entreprenad 100 p		
	Skog 100 p		
	Gruv 100 p		
	Jordbruk 100 p		
	Servicebil / Break Down 100 p		
Karosseri och lackering			
Transport			
Godshantering			

Av landets gymnasieskolor har ca 180 stycken utbildning på Fordons- och transportprogrammet. Under år 2011 har DRF arbetat intensivt med förberedelser. Vi har bland annat i en förstudie undersökt gymnasieskolornas intresse för det nya ämnet Hjulustrustningsteknik, och det nya yrket Däck- och hjulmekaniker. Det har visat sig vara stort. Dessutom efterfrågar man stöd i olika former. Man behöver: läromedel; kompetenta lärare; hjälp med marknadsföring av det nya yrket; lokala företagskontakter; utrustning och maskiner. Det är här som DRF:s instruktörer kommer in i Kunskapslyftet (se DRF:s annons i DäckDebatt nr 1 2011, eller på www.drf.se). För att matcha behoven har DRF utarbetat ett affärskoncept, med tre frontlinjer: pedagogiskt koncept; kommunikation och marknadsföring; regionalt och lokalt engagemang hos DRF-medlemmarna (bland annat instruktörer).